

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2016. május

XXIII. évf. 5. szám

Nem hagy egyedül

(Jn 14,1-3)

Krisztus mennybemenetelének napja méltatlanul mellőzött ünnep az egyházi köztudatban. Különösen akkor, ha születésének ünnepével, a karácsonnyal hasonlítjuk össze. Az áldozócsüdtörtök kifejezés reformáció előtti megnevezés, amely azt jelzi, hogy ezen a napon áldoztak, és gyóntak először a hét évet betöltött gyermekek. Az ünnep másik neve, a mennybemenetel, már más, biblikus üzenetet hordoz: arra utal, hogy Krisztus elvégzi áldozati munkáját, és visszatér a menny dicsőségébe. Földi munkája során elhagyja gazdagságát, dicsőségét, szentségét, mennyei ragyogását, és felcsereéli a bűnös emberrel való sorsközösségre. Ennek csúcspontján feláldozza magát értünk, elszenvedve Isten büntetését. Értünk és helyettünk. Nem osztja meg a büntetést velünk, de megosztja a halál feletti diadalt, az örök élet reménységét.

Miért megy a mennybe a mi Urunk? Mert tökéletesen befejezte munkáját a földön. Elvégezte a megváltás munkáját. Ezért többé nem Isten ellenségei, nem kárhozatra menő és méltó bűnösök, hanem az Ő kiválasztott gyermekei vagyunk. Elvégzi a feltámadás utáni feladatát is: a feltámadás utáni negyven nap során felkészíti tanítványait a szolgálatra. Nem olyan befejezés ez, mint amiről *Az ember tragédiájában* olvassunk: „a gép forog, az alkotó pihen.” Az „alkotó” bevégzi ugyan földi munkáját, amit azonban „új terepen”, a menny magasában új munka követ. Felmegy a mennybe, hogy Isten jobbán ülve szüntelen esedezzen érettünk, mennyei Atyánk színe előtt, és hogy helyet készítsen nekünk az Ő országában.

A mi Urunk a mennybe megy, hogy Lelke által mindenkor és mindenhol az övével legyen. Nem korlátozott jelenlétet tartalmaz ez, hanem épp ellenkezőleg: univerzális, egyetemes jelenlétet. Ily módon már nem csupán egy meghatározott helyen, és nem csupán bizonyos tanítványokkal, hanem mindenkor és mindenhol az övével van. Ez a krisztusi jelenlét, a Lélek által, immár nem csupán a kicsiny Palesztinára terjed ki, hanem a teljes világra való figyelmet, és az abban való párhuzamos jelenlétet foglalja magába.

Helyet készítetek nektek, igéri az övéinek. Nos hát, hol a helyem? Nagyon gyakran elhangzó kérdés vagy gondolat ez,

a mi életünkben is. Sokak szívét szorongatja a kérdés: lesz-e munkahelyem, lesz-e jövőm, lesz-e holnapom? A fiatalok többsége szorong: hogyan tovább? Hol találom meg a helyemet? És egyáltalán megállom-e a helyemet?! Az idősek aggodnak: mi lesz velem? Vajon meddig van még helyem ezen a világon? A legtöbbször nyíltan és hangosan meg sem fogalmazzuk ezeket a belső lelki kérdéseket, de azért szinte minden emberi szívben ott vannak.

Boldog, aki rá tudja bízni magát a Megváltó kijelentésére és ígéretére: az én Atyámnak házában sok lakóhely van; helyet készítetek nektek; nem hagyalak titeket árvakul; ismét eljövök; magamhoz veszek titeket. De nem csupán a mennyben lesz az övéinek helye, hanem idelent sem maradnak magukra. Nem maradnak egyedül. Nem egyedül kell megvívniuk a tanúság, a Krisztus-követés rögös útját. Szó adatik az ajkukra, és erő a szívükbe. A Lélek munkálkodik majd általuk.

A mi Urunk hosszasan búcsúzik, melynek a bátorítás a célja: ne nyugtalankodjatok, ne féljete. Azért mondja ezt, mert bár fizikai módon már nem lesz velü(n)k, de lelki módon, a Lélek munkálkodása által igen. Tehát a mi Krisztus-várásunk, az Ő dicsőséges visszajövetelének várása nem az egyedüllét, nem az árvaság várakozása.

Gellér református temploma

Mint ahogy az Ő mennybemenetele sem a tanítványok elhagyását vagy árvaságra jutását jelenti. Nem a magára maradt hajótörött robinsoni magánya ez. Krisztus mennybemenetele ugyanis nem kárhoztat bennünket árvaságra. Hiszen az Atya a vigasztalót, a igazság Lelkét küldi számukra (Jn 14,16-18). Nem tanítványi magányban, világkerülésben, elefántcsont-toronyba húzódva kell hát a szívünkre helyezett missziói parancsnak eleget tennünk, hanem a Lélek áldó jelenlétében.

Krisztus a mennybe megy, de nem hagy magunkra. Ez az áldozócsüdtörtök evangéliuma. Innentől már nem szeminkre bizatik az Úr munkájának szemlélése, hanem a szívünk látására. Ahogy ünnepi énekünk mondja: „Bárha nem látunk szemünkkel, De hitünkkel megtapasztalunk.”

Fábián Tibor

Áldott pünkösdünnepet!

A MÁSIK PÁRTFOGÓ

*„Ne távozzatok el Jeruzsálemből, hanem várjátok meg az Atya ígését, amelyről hallottatok tőlem, hogy János vízzel keresztelt, ti pedig nemsokára Szentlélekkel kereszteltettek meg, /Apcsel.1,5/
 „... erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek ... a föld végső határáig.“/Apcsel.1,8/*

Elmúlt a páska, a húsvétnek ünnepe, Jézus Krisztus feltámadásának örömunnepe. Az öröm még ott lakozott a tanítványok szívében, mert újra láthatták, hallhatták a feltámadott Urukot az Ő fényes valóságában. Boldogok voltak, mert látták a Feltámadottat, de most, hogy fölemelkedett a mennybe, úgy érezték, hogy örökre elveszítették. Elveszítették Azt, akihez a földi szeretetnek sok ezer szála kötötte őket. Holnap már nem lesz, nem tudnak Tőle kérdezni semmit, nincs már aki vezesse, vigasztalja, segítse, oltalmazza őket, és nincs már közelükben az érezhető tapintható isteni szeretetnek melegsége. A Krisztusba vetett hitük, és tanításai szerinti cselekedeteik könnyebbek voltak Jézus földi-emberi közelségében. Most, hogy eltávozott, már nem látják és nem érzékelik Őt, mint eddigi hitük biztos, szilárd „alapját“. Értetlen szívében és a világ hiábavalóságával telített lelkükben a jézusi világosság „szürkülni“ kezdett. Jézus fizikai valóságában oly érthető volt számukra minden, de most, lassan homályossá és szinte rejtelmesé válik eddigi Jézusi ismeretük és hitük. Hiányolják emberi közelségét mint egy ködbe futott hajó legénysége az elveszett iránytűt. Mintha minden egyszerre a nyakukba zúdult volna, ott álltak szinte tehetetlenül, mint egy kisgyerek, kinek kezeit édesanyja eleresztette és ezért csak „téb-láboló“ az első önálló lépteit. Epekedve várták a megígért „másik Pártfogót, az általa való megigazolásukat, megerősödésüket, hogy Jézus Krisztus az Üdvözítő most már nem mellettük, hanem bennük, megújult emberi elméjükben, lelkükben fog élni, hogy életüket újra Krisztus tündöklő világossága tölthesse be. Várták, hogy őemberi lelkületüket a Szentlélek újító erejének munkálkodásával újjá és oly erőssé formálja, hogy az Úrtól kapott missziói feladatuknak eleget tehesse, mit saját erejükből képtelenek elvégezni. Ama nagy „aratási“ munkájukban kizárólag csak Isten Szentlelkének ereje segítheti őket. Ezért együtt buzgón imádkoztak és várakoztak. Az Üdvözítő mennybemenete-

le óta eltelt napok hosszúnak tünnek számukra. Lelkük mélyén ugyan hitték, hogy Uruk teljesíti ígését és elküldi a másik Pártfogót hozzájuk, de az eltelt napok után csak előbújt gyarló emberi létük, és szinte türelmetlenül már-már kételkedtek ezen ígélet beteljesítésében. Elégedetlenségük viszont egy alázatos, nyugodt lelki szenvedés volt, mely nem lázadozott, mert hitték, hogy szenvedésükben Uruk velük lesz. Számukra, mint elhívtak, kiválasztottak számára ez az ígélet volt egyedüli remélt segítségük. Más nem tehetek csak engedelmes alázatossággal imádkozva könyörögtek Isten segedelméért közösen a hozzájuk csatlakozott Jézus követőivel.

Elérkezett a Pünkösöd napja, az aratás és betakarítás ünnepe. Jeruzsálem megtelt az ünneplők seregével, akik hangosan dicsőítették Istent minden áldásáért mellyel megsegítette őket „testi“ kenyerük bebiztosításában. A templom melletti teremben pedig a tanítványok és testvéreik csendes, békésen imádkoztak, és kérték Istent a „lelki“ kenyerük elnyerésében. Így imádkoztak, amikor egyszer-csak valami ismeretlen, csodálatos hangot hallottak erős szél és tűznyelvek kíséretében. Mintha vihar támadt volna a házban és csak ott, hol e kis gyülekezet tartózkodott, pedig a készülő viharnak semmi jeleit nem érzékelték. Nem közönséges vihar volt ez, hanem a szél mely a mennyből jött alá a Szentlélek szele volt. Oly hatalmas erejű, mely elsöpört az eddig kételkedő őemberi lelkéből és szívekből minden akadályt ami gátolta eddigi életükben a Krisztusban való hitüket. Örvendeztek, hogy Uruk ígéréte beteljesedett, ami

boldoggá tette mindnyájukat. Örömteli lélekkel és repeső szívvel szinte szállani érezték testüket, oly könnyű lett minden. Ilyen állapotukban éljeneztek és dicsérték Istent. A tűznyelv felhevítette szívében a szeretetnek langyos paraszát arra a hófokra, mellyel buzgón imádkoztak és szerették a Szentlelket, Istent, Jézus Krisztust, és szerették felebarátaikat. A megvilágosult értelmükből szólásra nyílt ajkuk és hirdették Isten szeretetét, hirdették az Evangéliumot oly hatalmas erővel, hogy még ezen ünnepek alatt Péter beszéde által három ezer lélek tért meg Jézus Krisztushoz, egyházához. Ezen lelki „hatalmukkal“ Urunkat szolgálták, és nem az embertársaik felett való uralkodást. Békésen szolgálták Urunkat minden megpróbáltatások, megaláztatások és szenvedések közepette. Szünetekkel arányosan növekedett lelki erejük, Urunkhoz való ragaszkodásuk, és hitük az örök győzelemben a remélt üdvösségben.

Urunk e pünkösdi ünneplésünkben ezt a reménységet, ezt az örömet kínálja számunkra is. Szent Lelkével itt várakozik lelki templomunk ajtaja előtt és csak arra vár, hogy átlépesse az ajtónk küszöbét. Ez a mi személyes felelős döntésünktől függ, hogy befogadjuk-e a kegyelem ajándékát, vagy maradunk bűneinkben! Választhatunk: - vagy Jézust követő élet, vagy Júdas magatartású lét?! Vagy örök élet győzelme, vagy júdási vég?! Érdeklünk-e valójában egyházunk, nemzetünk és személyes életünk erkölcsi tisztaságának megtartása Urunk akarata szerint, mit követhetünk a Szentlélek igazságától kapott belső szabadságunk által, vagy csak követjük a világ természeti, külső parancsait és hitetlenségben, hamisságban maradván Isten kegyelmi jóindulatát haragra gerjesztjük? Ne tegyük próbára Isten Jóakarátát! Ne engedjük, hogy az ellenséges, romlott világ háborúsággal telített lelkiismerete nyugtalanítsa lelkünket. Adjunk teret bensőnkben a Léleknek, hogy hitben és reménységben megerősödjünk, békességes türelemmel ellent tudjunk állni a világ gonosz rohamainak és

minden próbálkozásainak.

Kegyelmes jó Atyánk az Úr Jézus Krisztusban! Hálaadásunkkal mondunk Néked köszönetet, hogy Szent Lelked által erősíteni akarod hitünket a megigazulás, megbékélés és az üdvösség reményében. Köszönjük a keresz-

tünk terhét, mely alatt erősítet lelkünk és felkészítet hitünk a világban burjánzó nyomorúságok elszenvedésére. Köszönjük az ígéretet és a lehetőséget, hogy e szenvedéseink majd egyszer örömet szerez. Kérünk Téged, hogy légy minden napjainkban, légy egyházunk-

ban, nemzetünkben és légy a Te népedben, mely segedelemért esedez. Itasd meg szomjúhozó lelkünket és óvd a világ száradt szellemiségű pusztaságától. Legyen Tiéd az örök dicsőség, mert tied a hatalom mindörökké! Ámen.

A. János

NŐK A BIBLIÁBAN - Debóra

– a bölcs próféta nő (Bírák 4, 5, Zsidókhoz 11:32-34)

Debóra nevének jelentése: méh. Egyes magyarázók szerint azért adhatták a szülők ezt a nevet a lányuknak, mert az ősi felfogás szerint, a méhet tartották a legokosabb állatnak az összes közül. Ezért már maga a névadás is jelképe annak, hogy Debóra kiemelkedik az Ószövetség asszonyai közül bölcsességben, hazafiságban, aki ugyanakkor halálos szűrást tud mérni ellenségeire, amikor meg kell védenie saját népét.

Férjét Lappidoth-nak hívták, de vele nem sokat foglalkozik a Szentírás. Neve azt jelenti 'fáklyák' vagy 'villám', ami arra enged következtetni, hogy feleségét csendes támogatásával bátorította. Debóra sosem válhatott volna lebilincselően határozott egyéniséggé, ha nem lett volna biztonságos, szerető érzelmi háttere férje személyében. Bár 'Izrael anyjának' nevezték, nem olvasunk arról, hogy házasságukból születtek volna gyermekek. Otthonuk Bétel és Ráma között feküdt Efraim hegyén. A „Debóra-pálmája” (Bírák 4:5) alatt uralkodott, és valószínűleg ott is lakott. Ez valójában kivételes jelkép volt, amely helymeghatározó erővel bírt, mint-hogy Efraim vidékén meglehetősen ritka a pálmafa.

Debóra egyike azon keveseknek, akit prófétai képességekkel áldott meg Isten, ami annyit tesz, hogy képes volt meghallani Isten üzenetét, és továbbadni azt a nép felé. Az ószövetségi próféták és prófétanők közbenjárók voltak Isten és népe között, és nagy feladat hárult rájuk. Debóra is felismerte, hogy Izraelnek hatalmas szüksége van a lelki ébredésre. Kánaán királya, Jabin, mintegy 20 éven keresztül viselt hadat Izrael ellen, az ellenséges hadsereget a kegyetlenségéről ismert Sziszera hadvezér irányította. Ez idő alatt a nép elzülött, elcsüggedt, és lelküket megtörte a reménytelenség. Debóra asszonyi intuíciójára, Isten üzenetének közvetítésére több, mint szükség volt. Nemcsak prófétált, hanem felrázta népét az elkeseredésből. Elküldetett a naftálibeli Kedesből való Abinóam fiáért, Bárákért, és arra buzdította, hogy tízezer emberrel vonuljon fel Tábor hegyére, ahol Sziszerával kell megütköznie. Bárák nem merte egyedül vállalni ezt a feladatot, és kérte, hogy Debóra tartson vele. Ő beleegyezett, de figyelmeztette: „de utadon nem a tiéd lesz a dicsőség, mert az Úr egy asszonynak adja kezébe Sziszerát.”

Amikor Sziszerának hírül vitték, hogy Bárák, seregével együtt, a Tábor hegyén táborozik, összehívta seregét és kilencszáz harci szekérét. Ekkor Debóra ezt mondta Báráknak: „Indulj, mert elérkezett a nap, amikor az Úr kezébe adja Sziszerát. Az Úr előtted halad.” Amikor Bárák levonult seregével a hegyről, Isten megfutamtította Sziszera egész seregét. Maga Sziszera is leszállt szekéréről, és gyalog menekült.

Az izraeliták kardélre hányták Sziszera egész seregét, és győzelmük után 40 év béke következett.

Debóra és Bárák győzelmét a Debóra éneke örökíti meg (Bírák 5:1-31). Ezt az éneket nem ő írta, hanem róla írták, s amely ének a régi héber költészet egyik legszebb és valószínűleg legrégebbi emléke. Az ének egy másik asszonyt, Jáelt is magasztalja, aki sátrába fogadta a meneküléstől elfáradt Sziszerát, majd álmában egy sátorcövekkel megölte a hadvezért. Ez az ének nevezi Debórát „Izrael anyjának”.

Debóra nevét tisztelet és megbecsülés övezi, mert Izrael negyedik birajaként megmentette népét a vereségtől, valamint visszafordította őket a bálványimádástól. Olyan asszony példája ő, aki az Úrtól kapott megbízatásban vált népe anyjává és lelki anyaságának forrása az Istenbe vetett bizalma volt. Minden erénye felett a legnagyobb ez a hűség az Úr iránt, amely minden asszony legszebb ékszere.

Györky Szilvia

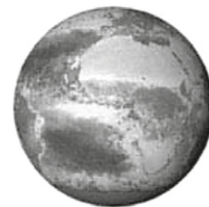
BIBLIAOLVASÓ

v e g z é k f o n a l

1.	Sz.	Bír 15	Lukács 1, 1–25
2.	Cs.	Bír 16, 1–21	Lk 1,26–38
3.	P.	Bír 16,22–31	Lk 1,39–56
4.	Sz.	Bír 17	Lk 1,57–80
5.	V.	Bír 18	Lk 2, 1–20
6.	H.	Bír 19, 1–21	Lk 2,21–40
7.	K.	Bír 19,22–30	Lk 2,41–52
8.	Sz.	Bír 20, 1–28	Lk 3, 1–20
9.	Cs.	Bír 20,29–48	Lk 3,21–38
10.	P.	Bír 21	Lk 4, 1–13
11.	Sz.	1Krónika 1	Lk 4,14–30
12.	V.	1Krón 2	Lk 4,31–44
13.	H.	1Krón 3	Lk 5, 1–16
14.	K.	1Krón 4	Lk 5,17–26
15.	Sz.	1Krón 5, 1–22	Lk 5,27–39
16.	Cs.	1Krón 5,23–41	Lk 6, 1–11
17.	P.	1Krón 6	Lk 6,12–19
18.	Sz.	1Krón 7	Lk 6,20–36
19.	V.	1Krón 8	Lk 6,37–49
20.	H.	1Krón 9	Lk 7, 1–17
21.	K.	1Krón 10	Lk 7,18–35
22.	Sz.	1Krón 11, 1–9	Lk 7,36–50
23.	Cs.	1Krón 11,10–47	Lk 8, 1–15
24.	P.	1Krón 12, 1–23	Lk 8,16–25
25.	Sz.	1Krón 12,24–41	Lk 8,26–39
26.	V.	1Krón 13	Lk 8,40–56
27.	H.	1Krón 14	Lk 9, 1–17
28.	K.	1Krón 15, 1–15	Lk 9,18–27
29.	Sz.	1Krón 15,16–29	Lk 9,28–36
30.	Cs.	1Krón 16, 1–7	Lk 9,37–50

J
Ú
N
I
Ú
S

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

ANDANTE PENTECOSTE 2016 – PÜNKÖSD

LÉPÉSRŐL-LÉPÉSRE 2016

KICSODA A GYÜLEKEZET, AZ EGYHÁZ IGAZI VEZETŐJE?

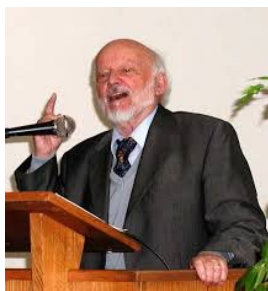
– A SZENTLÉLEK!

Pünkösöd szép, egyházteremtő, nyelveket egyező hitre juttató ünnepe felvezetéseként ismét sorozatba kezdünk. A zenei világból kölcsönvett kifejezéssel andante, azaz lépésről-lépésre haladunk az ünnep felé egy-egy írással. Ezért a sorozat címe: Andante Pentecoste – Pünkösöd lépésről-lépésre. A pneumatológia, a Szentlélekről szóló keresztyén tanítás Lélektől áldott, inspirált gondolatait több szerzőtől vesszük át. Elsőként a nagyszerű svájci református lelkésznek, Rudolf Bohrennek a kincsestárából, örökségéből. Ő a Szentlélek trubadúrja, szerelmese és dalnoka volt a racionalitás pontos fogalmaival. Igehirdető és a Lélektől vezetett, lelkes és fellekesítő, inspiráló pneumatikus igehirdetés-tannak, homiletikának is szerzője és professzora volt. Tanítványai Japánban és Dél-Koreában mindmáig izzanak a Lélektől, s táplálják Igével, látásokkal az ottani erős gyülekezeteket. Néhány írásban maradandó meglátásai ismerkedünk meg andante, lépésről-lépésre. A nemzedékeket nevelő teológusnak megjelent már korábban a Kálvin Kiadónál „Tanuljunk imádkozni” c. kötete e sorok írójának fordításában. Most Dem Worte folgen, az Igét követve című kötetének reformáló tartalmú írásait vesszük elő, s adjuk közre olykor rövidítve, illetve összevontan más írásaival. Tanulmánya összefoglaló címe: A gyülekezet vezetése, illetve Gyülekezetünk – Jézus Krisztus gyülekezete vajon? Az első mozaikköveket, stílusosabban a címnél maradvá, Lélek-akkordokat A gyülekezet vezetése a Szentléleké, illetve a Gyülekezetünk – Jézus Krisztus gyülekezete c. részekből vesszük elő, illetve ezekhez fűzzük mások megállapításait, kiegészítéseit. Írta, fordította Dr. Békefy Lajos

Jézus az egyház Feje, de a gyülekezet vezetése a Lélek!

János evangéliumában Jézus azt ígéri, „ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket” (Ján 12,32). Majd nem sokkal később megígéri a Paraklétoszt, az igazság Lelkét, aki „**elvezet** titeket a teljes igazságra” (16,13). Itt a görög szó a hodégeo ige jövő idejű alakja, ami pontosan ezt jelenti: aki útmutatók, útikalauzotok lesz, s úgy vezet, mint aki ismeri az utat. (A Vulgata nem egészen ezt a jelentést adja vissza, mert ott a docebit – tanít, megtanít értelem kerül elő). Amikor pedig a tanítványait kiküldi, s felruhazza őket a kulcsok hatalmával, hogy a bűnöket megbocsássák, illetve megbocsátás nélkül megtartsák az embereknél, akkor rájuk lehelt és így szólt: Vegyetek Szentlelket. Jézus az egyház Feje, de amikor már nincs testileg a földön, akkor Őt a Szentlélek képviseli. Aki ugyanúgy nem látható, mint a mennybe vitt, megdicsőült Úr, de érzékelhető erő megnyilvánulásában, miként a szél. A Jelenések könyve gyülekezeti körleveleit Efézusba, Szmirnába, Pergamonba, Thiatirába, Szárdiszba, Filadelfiába és Laodiceába is a Megdicsőült, mennybe ment Úr diktálta. Négyyszer is elhangzik ez: „Akinek van füle, hallja meg, amit a Lélek mond a gyülekezeteknek!” (2,7; 11; 17; 3,22). A Megdicsőült Úr leveleinek kézhez vevői szinte hallják, hogy a Lélek személyesen hozzájuk szól. Krisztus a Lélek által beszél a gyülekezettel. Igen, mert Urunk visszajöveteléig a Szentlélek a régens, Krisztus „helytartója” a Földön. Krisztus az Ő egyházát Lelke által vezeti és Lélekben uralkodik felette. **Bibliai értelemben tehát semmiféle más vezetése nincs és nem is lehet igazán a gyülekezetnek, csak**

a Szentlélek. Ebből az is következik, hogy nincs és nem is lehet más mozgása, cselekvése a gyülekezetnek, csak amit a Lélek kezdeményez. Minden emberi vezetés a gyülekezetben, a lelkesi és a presbiteri, vagy az esperesi és a püspöki vonatkozásában állandóan fel kell tenni a (kontroll) kérdést: Szentlélektől irányított vezetést valósítanak meg? Azaz mennyire érvényesül, hogy ne mondjam, uralkodik az egyházon belüli vezetésben az emberi szempont, az emberi természet, az emberi akarat, s mennyire a pneumatikus, az isteni? Ez a nagy kérdés!

Nem vezetéstudományi, menedzselési ügy, hanem hitbéli kérdés a vezetés az egyházban

Minden olyan kérdés, ami az egyházban a vezetésre vonatkozik, csak akkor tehető fel, ha előzetesen abszolút világossá lett mindenkinek: a vezetés kérdése Krisztus pneumatikus, Szentlélek általi jelenlétével függ össze a gyülekezetben, az egyházban. Ez az, ami másoktól megkülönbözteti a protestánsokat, akik vallják: **Ahol Krisztus, ott az egyház.** S nem fordítva, mint sokáig kizárólagosan a római katolikusok tanították, azaz ahol az egyház, ott van Krisztus, ott van a Lélek - Ubi ecclesia, ibi Christus et Spiritus Sanctus. **Mi ezt valljuk: Ubi Christus et Spiritus Sanctus, ibi ecclesia.** A Szentlélek vezetése tehát nem technikai, vezetéstudományi, menedzselési kérdés csupán vagy elsősorban, hanem velejéig teológiai, sőt hitbéli kérdés! S ha hitbéli, akkor a legmélyebb értelemben engedelmesség kérdése is. Vagy ahogyan kortársunk, a heidelbergi református pneumatológus, Szentlélek-teológus, a 14 nyelvre lefordított Szentlélek-könyv világhírű szerzője, **Michael Welker** fogalmaz: az **önkéntes önkorlátozással megvalósuló vezetési stílus** egyedül legitím az egyházban! A vezetés tehát még csak nem is szavazás kérdése. A gyülekezetben semmiféle áldemokrát-

ciának vagy demokratikus játékszabálynak sincs helye. **A demokrácia és a testvérszeretet szellemisége nem ugyanaz!** Krisztokeziának (=Krisztus uralmának) kell megvalósulnia a Szentlélek által, ezért is kell minden választásban, legyen az lelkészválasztás vagy presbiter-, gondnokválasztás, esperes vagy püspökválasztás ennek a bibliai szempontnak érvényesülnie: **„Vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világra...amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem Istentől van. Ez az antikrisztus lelke...”** (1Ján 4,1-3).

A Lélek „uralmi” eszköze a szelíd, de egyértelmű szó: az Ige

Ha bárkinek kételye vagy bizonytalansága támadna afelől, hogyan valósul meg Krisztus pneumatikus, Szentlelkes uralma a gyülekezetben, azt továbbra is a Kijelentés világos és tiszta beszédére utalhatjuk. A Lélek az Ige által van jelen és uralkodik, vezet és tanácsol. Az Igazság Lelkéről Jánosnál pedig még ezt is halljuk: „Ő az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek” (Ján 16,14). A Lélek úgy uralkodik, hogy Jézus szavait adja tovább. Nem magyaráz, nem interpretál, hanem szó szerint mondja tovább azt, amit az Övéből merít. A Lélek nem tolmács, hanem közvetítő. Nem veszi el az Ige erejét, ízét, úgy közvetíti azt, ahogyan hallja, s amiket hall (Ján 16,13). Az eljövendő dolgokat is kijelenti nekünk, s csak annyit mond, amennyit hall. Mert csorbíthatatlanul őrzi és adja tovább az Igét, ezért fogalmazhatott így Pál: a Lélek kardja Isten beszéde (Ef 6,17). Amennyiben az egyházi vagy a gyülekezeti vezetés a Lélek szerint kívánja igazgatni az ügyeket, akkor folyamatosan meg kell kérdeznie, hogy igeszerűen vezet-e, döntései, határozatai megfelelnek-e Isten Igéjének?!

Spiritus Creator, teremtő Lélek, aki nem konzervál, nem lázít, hanem reformál!

A Lélek, aki így vezet a gyülekezetet, az teremtő Lélek, aki folyamatosan teremt. Ezért a Lélek sokszor a meglepetések Lelke. Amikor olyat hoz létre, ami még nem volt. Ilyenkor szokták mondani a gyülekezetben: de hát ilyen még nem volt, jó nekünk, amint volt. Az egyház, a gyülekezet a folyamatos megújulás, megújítás közössége, nem a reformoké, hanem a reformációé (*ecclesia semper reformari debet* = az egyházat szüntelenül reformálni kell!). Ez az egyház közel 2000 éves kora és története ellenére „örök” ifjúságának, lendü-

lének titka és oka. Ahol valami leállt, ott a gyülekezet nem kérte, nem észlelte, nem vette át Isten Lelke teremtő erejét, ott nem állt be energiamezejébe, ezért működési zavar lépett fel. A Lélek nem a konzerválás, hanem a reformálás, a visszaalakítás, a gyökeres megújítás Lelke. A gyülekezet akkor új teremtés, új dolgokat igénylő, létesítő, alkotó, és továbbító, amikor és amennyiben ennek a teremtő Léleknek rendeli alá, teszi oda magát. A Szentlélekről született a reformációban ez az igaz megállapítás: **Spiritus Sanctus non est scepticus!** A Szentlélek nem szkeptikus, nem kételkedő, nem a kételkedés szel-leme-lelke! Ahol az egyház dőcögve halad, alig él, vagy csak a formáságokból él, ott az emberi szkepszis, a kételkedés, azaz a hitetlenség lett úrrá. Ahol viszont Isten Lelke teremtő ereje megjelenik, s ezt igénylik, elfogadják, ezért könyörögnek és aztán hálát is adnak, ott Ő zúgó szél, nem pusztító, de fényt terjesztő belső tűzzé lesz, csontokba rekesztve, lelkekbe lelkesülve, de sziklazúzó pöröly is, Igéje által. Bohren mehökkentően fogalmaz: **„Jaj nekünk, ha megmaradunk a Heidelbergi Káténál, Luther vagy Kálvin atyánál, de a Szentlélekre nem tartunk igényt!”**. Akkor bizony minden drága örökségünk, 500 év ide-oda, csak zengő érc és pengő cimbalom lesz, és senkinek semmi haszna abból. Márpedig a Lélek haszonra adatik, nem csak egyéni hasznosításra, haszonra, hanem építésre, gyógyításra, mások javára, megelevenítésre. Aki a Lelket magába próbálja zárni, aki ki akarja sajátítani, az előbb-utóbb lelketlen, Lélek-telen, s következetesen embertelen emberré lesz. Bohren korszakos prédikációtanában sok helyütt fogalmaz a Lélek újat teremtő, meglepetések sorát alkotó módján. Értsük jól fogalmazását, amit egy német laikus prédikátortól idézett: **„Kedves Testvéreim, annyi blablát hallok. Amit én mondok, az is sokszor csak blabla. Kérlek titeket, ezen a vasárnapi istentiszteleten inkább mindannyian hallgassunk!”**. Két oka lehet a hasznos hallgatásnak: mert már elégünk van a beszédből, az üres beszédből, és tudjuk, Isten országa nem beszédben áll. Meg azért, mert torkunkon akad a szó, ahogyan megpillantjuk Isten cselekvését, a Teremtő Lélek munkálkodását korunkban, mások és olykor a magunk életében, különös **szinkronizálását**, amikor ugyanazt mondja a világ négy sarkában. A Lélek nyitott szemeket teremt, melyekkel látjuk Őt, aki nincs közel, mégis Igéje és Lelke által jelenlévő. De ehhez kell a leborulás, a Lélek-teli, Ige-teli csönd. Ebben gyakoroljuk magunkat a pünkösdhöz vezető úton. Hogy aztán csendben rendbe jöjjenek dolgaink, bekövetkezzen látáskorrekciónk, a helyes, bibliai vezetésértelmezésben pedig megerősödünk. *Veni, Creator Spiritus! – Jöjj, teremtő Lélek!*

GYÜLEKEZETEINK életéből

Hitmélyítő napok Gömörben

2016. február 26-27-én a Gömői Egyházmegye szervezésében evangelizációs alkalmat tartottunk, melynek a harmaci református egyházközség adott otthont.

Az igehirdetés szolgálatára Sebők János madi lelkipásztort kértük fel. Örömteli volt a találkozás a tiszteletes úrral és

kedves feleségével, mivel 1990-1995 között Harmacon és Martonfalván szolgált, hirdette Istenünk üzenetét a hívek lelki épülésére, s jó krisztusi utat mutatott meg a világ útvesztői között.

Az evangelizációs alkalom kezdetén a helyi gyülekezet lelkipásztora, Szőkéné Orémus Zsuzsanna köszön-

tötte a vendégeket és az egyházmegyéből érkező testvéreket, külön kiemelve a harmaci gyülekezet örömét, hogy mintegy 20 év elteltével ismét körükben üdvözölhetik volt lelkipásztorukat.

Az alkalom kezdetén a Serkei Férfikórus szolgálatát hallgathatták meg az egybegyűltek.

Az igehirdetés kezdetén Sebök János megköszönte a kedves fogadtatást és hálat adott Istennek, hogy régi szolgálati helyén hirdetheti Isten igéjét. Ismertette, hogy mindkét napon a Bibliaolvasó vezérfonal szerint kijelölt igeszakaszról hangzik számunkra Istenünk üzenete.

A első napon a Máté 14:13-21 versek alapján szólt a hallgatókhoz. Jól ismert történet a Bibliából az ötezer ember megvendégelése. Azonban a legfontosabb, hogy minden példázaton és történeten keresztül érezzük, hogy az személyesen nekem szól, nekem üzen Isten - hangoztatta az evangelizátor. A Biblia olyan, mint Isten levele, ami által üzen nekünk. Akkor ott a történet szerint Jézus megtapasztaltatta a tanítványain keresztül, hogy az Ő kezében a kevés is megsokasodik.

Amikor a tanítványok el akarták küldeni az embereket, Jézus így szólt: Nem kell elmenniük: Ti adjatok nekik enni! Bizni kell és merjük Jézus kezébe tenni azt a keveset, amivel éppen rendelkezünk, higgyük el, kiárad Isten áldása és a kevés is elégnek bizonyul. Ahol Isten az Ő Lelke által munkálkodik, ott

Jézus beszállt a hajóba. De szükség volt a viharra ahhoz, hogy a tanítványok eljussanak a felismerésre: Valóban Isten Fia vagy! Bármilyen viharok tombolnak életünk útján, ha Jézus velünk halad, békességet nyerünk.

Szarvas László lelképásztor az egyházmegye nevében megköszönte a lel-

csodálatos áldás fakad.

Az igehirdetés végén Nagy Ákos Róbert esperes megköszönte a szolgálatot és örömet fejezte ki, hogy sokan eljöttek erre az alkalomra.

A szombati alkalom a Zádorháza-Rimaszécsi Női Kórus szolgálatával kezdődött. Az igehirdetés alapjául a Máté 14:22-33 igeszakasz szolgált. A vihar lecsendesedése, Jézus jelenlétének áldásán keresztül szólított meg bennünket az igei üzenet. A viharos tenger akkor csendesedett le, amikor

kileg gazdagító szolgálatot, Isten áldását kérte Sebök János és családja életére és szolgálatára.

A helyi gyülekezet tagjainak köszönhetően az alkalom mindkét nap szeretetvendégséggel zárult, ahol a találkozás, beszélgetés áldásait élhettük át.

Hálát adunk Istenünknek, hogy hitünk erősödésére és lelkünk épülésére szolgáló alkalmaknak lehettünk a részesei. Egyedül Istené a dicsőség!

Szókéné Orémus Zs.

Jótekonysági segélytámogatás a roma fiatalok és gyermekek számára

Egyházközségünk Isten jóvoltából aktívan bekapcsolódik egy jótekonysági segélytámogatásba a roma fiatalok és gyermekek számára. A projekt megvalósítása érdekében szerződést kötöttünk a svájci HEKS támogatóval, melynek célja: Szociális felzárkóztatás támogatása hátrányos

helyzetű roma fiatalok és gyerekek megsegítésére, hittan, játszóház, kézműves foglalkozások, filmklub, prevenciósi előadások és zenés programok segítségével. A projekt részeként valósult meg 2016. április 23-án kézműves foglalkozás 32 résztvevővel. Áldjuk és magasztaljuk mindezt a mi Urunkat Istenünket!

Borzy Bálint, szalóci gondnok

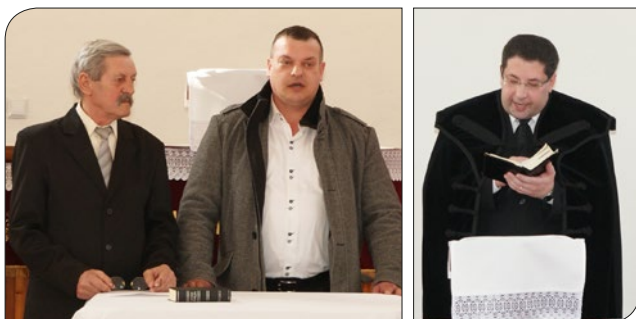

Énekeljetek, zengjetek zsoltárt neki, emlegessétek minden csodáját! (1Krón 16,9)

Benyomások a Zempléni egyházmegye V. kórustalálkozóján

A Zempléni egyházmegye kórustalálkozójára hagyományosan virágvasárnap, 2016. március 20-án került sor a legényei gyülekezet szervezésében az alsómihályi református templomban 8 kórus részvételével.

A kórusokat a gyülekezet lelkipásztora, Nt. Györky Szilvia és a két gyülekezet gondnoka, Zelvay Tibor és Tarbaj Igor köszöntötte. Az igehirdetés szolgálatát az egyházmegye

esperese, Nt. Kendi Csaba végezte. A Lk 19,1-10 alapján igehirdetésében hangsúlyozta: virágvasárnap a kettősségek ünnepe. Ott van benne a hódolat Jézus iránt, de örök kérdés, hogy vajon valós-e? Virágvasárnap Jeruzsálem szinte hallgatásba burkolódik, akik kiáltanak, azok jórészt galileaiak. Láthatjuk, Isten ügyében nincs nélkülözhetetlen ember. Ha nincs ember, aki dicsőítene az Istent, akkor a kövek kezdenek énekelni. Hitelesen dicséretet az ember saját tapasztalatból mondhat. Isten hozzánk a legközelebb nem a betegségeinkben vagy a mélységeinkben van, hanem a golgotai keresztn. A Golgota az a hely, ahol Isten kegyelme egészen kinyílt a számunkra. Az énekek hadd vigyenek el mintek éppen ide, a kegyelem helyére!

Az igehirdetés után a kórusok szolgálatára került sor.

A ladmóci kórus ebben a felállásban először mutatta meg magát, bár 2003-tól 10 éven át szerveztek kórustalálkozót, a mostani egyházmegyei kórustalálkozók elődjét. A fel-

nőttek énekét a gyerekek furulya-zenéje váltotta. A kórus vezetője, Spisák Mária nagyon színes műsort állított össze.

A kistárkányi Calix kórus Nagy Katalin vezetésével immár 10 éve működik. Ennek megfelelően egy összeszokott kórust hallhattunk, ahol különleges kapcsolat van a kórusvezető és a kórus között.

Így képesek voltak arra is, hogy Kodály Stabat mater című művében hitelesen tolmácsolják a tragédiát.

Az örösi gyülekezet kórusa évek óta kórusművekkel és ifjúsági énekekkel szolgál. Most is énekelve vonultak ki az Úr asztalához. A kórus vezetője, ifj. Hornyák István mindig

nagyon jó ízléssel választ műveket. Éneküket két gitár és fuvola is kísérte. Igazi lelki fürdőt vehettek azok, akik éneküket hallgatták.

A tiszacsernyői női kórust Nt. Tarrné Bial Ivett vezeti. Énekük nagyon természetes volt. Szolgálatukat Tarr Hanna kísérte zongorán nagyon alázatosan.

A kiskövesdi gyülekezet kórusa a népes női szólamok

mellett nagyon komoly férfi szólamot is fel tudott vonultatni. A kórusvezető, Balla Viktória igényes szakértője a kórusvezetésnek. Énekük finoman, puhán, tisztán szólt. Kortárs művekkel tettek biznyságot. Szolgálatukat Balla Sarolta kísérte zongorán és Balla Gabriella furulyán.

A nagykövesdi ökumenikus kórus ugyan már 10 éve működik Gulyás Hajnalka vezetésével, de egyházmegyei kórus-találkozón most vettek részt másodszer. Az általuk énekelt színes csokrot nagy örömmel adták át. Az éneken kívül egy

nagy belső derűvel is megajándékoztak minket. Éneküket két furulya és gitár is kísérte. A kórus tagja Pálóczi Anita, aki a szóló részeket énekelte. Csodálatos tehetséget kapott a Mindenhatótól, amivel nagyon jól gazdálkodik. Igazán megajándékozottnak érezhettük magunkat szolgálatuk által.

A kisgéresi gyülekezet kórusát Furik Mária vezeti. Már a megjelenésük is harmóniát árasztott a közös ruha által. Szolgálatukat egy Bolyki Lászlótól vett történettel kezdték, amely-

ben a szerző azt taglalja, hogy vajon milyen zenét szeret az Isten? Arra jut, hogy „az újat”. Az éneknek ezt az Isten által való megújítottságát, új erejét tudta átadni a kórus. Éneküket Kovács Gáborné Ibolya kísérte zongorán és Furik Mária citerán.

Végül a helyi gyülekezetek 5 gyermeke sorakozott fel az Úr asztala köré és Nt. Györky Szilvia vezetésével biznyságot tettek. A gyerekek számára ez volt az első alkalom, hogy

ilyen sok ember előtt énekeltek. Érezni lehetett, hogy sokat és nagy izgalommal készültek erre a szolgálatra. Nagy öröm, hogy a fiatalság is ugyanolyan komolyan dicséri az Istent, mint a felnőttek.

Az Egyházzenei Osztályt Nt. Bodnár Noémi egyházzenei asszisztens képviselte, aki

röviden értékelte a hallottakat, buzdította a résztvevőket, hogy próbálják ki magukat a hagyományosan novemberben megrendezésre kerülő Országos énekversenyen is. Majd Balla Sarolta egyházzenei tanács-taggal átadták

az Egyházzenei Osztály ajándékát és az erre az alkalomra készített emléklapokat. A gyülekezet emléktányérral kedveskedett a részvevő kórusoknak és a különleges szolgálatot ellátóknak, amelyre ez az idézet került: „Énekeljete, zengjete zsolnárt neki, emlegesséte minden csodáját!” (1Kró. 16,9)

A kórustalálkozó a kultúrházban folytatódott a gazdagon terített asztaloknál, ahol lehetőség nyílt a beszélgetésre, tapasztalatok és kották kicserélésére. Istennek legyen hála az ünnepért!

Bodnár Noémi

Bernáth Sándor lelkipásztor 1928–2016

Életének 88 évében 2016. április 9-én adta vissza lelkét Teremtőjének Bernáth Sándor nyugalmazott lelkipásztor, aki 38 éven át szolgált a szádélói és az áji gyülekezetekben.

Bernáth Sándor 1928. június 5-én

született Kassán. Édesapja Bernáth Gusztáv evangélikus tanítóképzőt végzett Sopronban, majd a losonci állami tanítóképzőben szerzett oklevelet. Édesanyja Kicsiny Lenke Adél a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetemen

szerezett tanári oklevelet. 1928-ban mindketten Késmárkon tanítottak. Édesapja az I.világháborúban szerzett sebesülés következtében 1930-ban elhalálozott. A fiatal édesanya egyedül maradt a két éves gyermekkel.

Gyermekkora első tíz évét anyai nagyszüleinél az eldugott kis városkában Klenócon /Klenovec/ töltötte. Nagyjapja kántortanítóként megbecsült tagja volt a városka életének.

1938-ban édesanyját végérvényesen Losoncra helyezték, így gyermeke itt folytathatta tanulmányait a losonci magyar elemi iskolában, majd a gimnáziumban. 1945 után a szlovák gimnáziumban folytatta tanulmányait, ahol 1947-ben érettségizett. Először a jogi pályát választotta Pozsonyban, majd az első jogi államvizsga letétele után átlépett az evangélikus teológiára. 1950-ben átlépett a Szlovákiai Református Keresztény Egyházba, mint annak teológiai hallgatója. 1951-től kihelyezett segédlelkész Hardicsán. 1952-ben fejezte be teológiai tanulmányait Prágában, majd 1952 től rimaszombati káplán.

1953 januárjában helyezik Nádasdra /Trstené pri Hornáde/, ahol megis-

merkedik feleségével. 1953 októberében esküsznek.

1955 márciusában meghívást kapott a szádélói és áji egyházközségekbe lelkipásztornak ez év március 23-án költözött a kis család a szádélói parókiára, amely akkor üresen állt, de sikerült azokban az inséges időkben megtartani az egyház számára. Itt élt a család 38 éven keresztül. Az élet azokban ezekben az időkben nagyon nehéz volt, különösen a lelkészek számára szerény anyagi juttatás mellett. Nehéz volt a feleségnek munkát találni, a gyerekeknek főiskolára felvételt nyerni, de Szádélón csend, nyugalom és békeség honolt. Egy oázis volt a boldog kis családnak, beleértve Áj községet is. Ájban 1972-ben sikerült a templomot megjavíttatni és felszentelni. Bernáth Sándor visszaemlékezéseiben így jellemzi az áji gyülekezetet: „Csak jó emlékeim vannak. Ott mindig otthon éreztem magam“. 1982-től szolgálatokat végzett Bódvavendégiben és Tornaújfaluban is. Ahogy visszaemlékezéseiben írja „a bódvavendégieket egy kedves családként ismertem meg, .. a tornaújfalusi gyülekezetet áthatotta a megértés szelleme, szeretet uralkodott

ebben a kicsiny közösségben...“.

A négy gyülekezetben végzett szolgálatai mellett az egyházmegye lelkészi főjegyzője is volt.

1993-ban, 65 évesen vonult nyugdíjba. Időnként besegített a kassai gyülekezet diakóniai szolgálatába a kórházakban, illetve nyugdíjas otthonokban.

Egészségi állapota lassan, de fokozatosan romlott. Életének 88 évében szeretett felesége karjaiban hunyt el 2016. április 9-én.

A gyászistentiszteleten Orémus Zoltán, az abaújtornai egyházmegye esperese a 2 Tim 4:7 alapján hirdette Isten vigasztaló üzenetét: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam“. A Szádélói Református Egyházközség és a hozzá tartozó gyülekezetek nevében Vargha Balázs szádélói lelkipásztor köszönte meg Istennek a harmincnyolc éven át végzett hűséges szolgálatot.

Bernáth Sándor nyugalmazott lelkipásztor földi maradványait Kassán, a Rozália temetőben helyezték végső nyugalomra.

- reformata.sk -

Bereksárdon tanácskoztak a missziói és diakóniai vezetők

2016. április 3-4-én részt vettem a Kárpát-medencei Missziói és Diakóniai Vezetők Konferenciáján, melynek témája a „vezetett vezető“ volt. A program vasárnap este egy nyitó istentisztelettel kezdődött, melyen Dr. Gaál Sándor, a Nyírségi Református Egyházmegye esperese végezte a szolgálatot a napi ige alapján. Ezután Beszterczey András, a Magyarországi Református Egyház Szeretetszolgálati Irodájának vezetője köszöntötte a résztvevőket: a missziói és diakóniai előadókat, a különböző diakóniai szolgálatok vezetőit.

A konferencia másnap interaktív előadás-sorozattal folytatódott, melynek alap gondolata a vezetés és menedzsment az egyházban és a világban. Az előadások szakmai háttéréért Dr. Siba Balázs és Lénárt Viktor felelt. Előbbi az elméleti alapot végezte egy-egy témával kapcsolatban, míg utóbbi, világi cégvezetői tapasztalatából, de ugyanakkor evangélikus lelkészi mivoltából kifolyólag szemléletes példákkal támasztotta alá a hallottakat. Az első előadás során megismerhettük, hogy a vezetés három alappillére a szakmaiság, menedzsment és a spiritualitás. A program délután önismereti tréninggel folytatódott, melynek során mindenki

felmérhette, fejleszthette vezetői képességeit. Estébe nyúlóan még egy előadást készítettek a szervezők, melynek témája: Az egyházi kultúra hatalmi dimenziói. Az előadás a hatalom és a feladatok delegálásának módjait ismertette. A nap istentisztelettel zárult, melyen Dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke hirdette a Jelenések könyve alapján. Megítélésem szerint a konferencián való részvétel szakmai szempontból, és a kapcsolatok építése szempontjából hasznos volt.

Az ezt követő napon, azaz április 5-én tartott rendes éves gyűlést a Kárpát-medencei Református Diakóniai Koordinációs Tanács, melynek tagjai Magyarországi Református Egyház Szeretetszolgálati Irodája, a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapít-

vány és a határon túli református egyházak diakóniai szolgálatainak képviselői, így a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Diakóniai Központja is. Az ülés a határon túli egyházak képviselőinek beszámolóival kezdődött, melynek során mindenki ismertette az elmúlt év történéseit, és megvitatásra érdemes témákat ajánlhatott. A tanács tagjai egyöntetűen arra a következtetésre jutottak, hogy szorosabb együttműködésre van szükség egymás megsegítése és a közös programok szervezése céljából. Első lépésként döntés született arról, hogy a hatékonyabb kommunikáció érdekében közös levelezőlistát hoznak létre, melyre rendszeresen naprakész információkat töltenek fel.

Tt. Haris Szilárd,
diakónia lelkész

A cseh diakónia képviselőinek látogatása Egyházunkban

„...hogy együtt bátorodjunk meg közöttetek egymás hite által, a tietek és az enyém által.” (Róm 1,12)

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központjának munkatársai 2015 áprilisában látogatást tettek Csehországban, ahol a Cseh-Testvérek Evangélikus Egyház Diakóniájának (Diakonie ČCE) képviselőivel találkoztak. Közösen megtekintettek néhány szociális intézményt, kórházat. A további együttműködés szándékát, egymás szolgáltatásának kölcsönös támogatását akkor egy Memorandum formájában is kifejezték. Ezen kapcsolat fenntartásának jegyében 2016. április 13-15.-e között a cseh diakónia képviselői látogattak meg bennünket, mégpedig Petr Haška, a Diakonie ČCE igazgatója, Dan Žarský, a Vsetín-i központ igazgatója, és Petr Brodský, etikai felelős vezető személyében.

A Diakonie ČCE Csehország második legnagyobb szociális szolgáltatója a non-profit szervezetek között. A képviselői elmondása szerint a diakónia bár egyházi alapítású, mégis elszakadt a gyülekezetektől. Éppen ezért szeretnék megerősíteni a gyülekezeti diakóniát. Látogatásuk célja az volt, hogy tájékozódjanak arról, hogy ez a típusú szolgálat miképpen működik a gyakorlatban Egyházunkban.

A cseh diakónia küldöttjei április 13-án, szerdán érkeztek Komáromba. Ibos Henriett, a Diakóniai Központ igazgatója, Csiffáry Ildikó koordinátor és jómagam fogadtuk a vendégeket. Fazekas László püspök és Csík György tanyi lelkipásztor a püspöki tárgyalóban köszöntötte a vendégeket. A szívélyes üdvözlések után a felek kölcsönösen tájékoztatták egymást Egyházuk és a diakónia helyzetéről. A rövid megbeszélést kellemes hangulatban elköltött ebéd követte. Miután cseh testvéreink egy rövid séta alkalmával megtekintették Komárom város központját, továbbindultak Tanyra.

Ott már Csík György várt minket a Michael de Ruyter Házban. A Lelkipásztor úr néhány mondatban beszámolt a nappali foglalkoztató működéséről és tevékenységéről, rámutatva az indulás nehézségeire, de ugyanakkora tanyi gyülekezet erőfeszítéseire és elszántságára is, amelyre az ügy érdekében szükséges volt, és amelyet Isten gazdagon meg is áldott.

Ezután Sebők János, mádi lelkipásztor tájékoztatását hallgathattuk meg a Református Mentő Misszió szolgálatáról. A Lelkipásztor úr hitelesen tett bizonyosságot arról, hogy Isten az ő Igéje által miképpen változtathatja meg a különböző függőségekkel küzdő, lelki vagy szociális válsággal küzdő emberek életét. Petr Haška, leszűrve a következtetést a hallottakból, meg is jegyezte, mennyire fontos az evangélium bátor hirdetése a diakónia szolgálatában is.

Takács Erzsébet hasonló elhivatottságról tett bizonyosságot, amikor beszámolt az apácaszakállasi gyülekezetben végzett szolgálatáról, a nehéz szociális helyzetben élő családok

élelmiszer-csomagokkal való megsegítéséről. Erzsébet önkénteseket gyűjtve maga köré időről-időre meglátogatja ezeket a családokat. A vendégeink számára érdekes volt látni, hogy ebben a szolgálatban nem áll mögötte semmilyen intézmény, pusztán a gyülekezet. Az estét kötetlen beszélgetés zárta le. A nyelvi korlátokat Ibos Henriett és Somogyi Alfréd, a pozsonyi egyházmegye esperese segített leküzdeni.

Másnap reggel továbbindultunk a cseh testvérekkel Hanvára, ahol Nagy Ákos Róbert, a gömöri egyházmegye esperese, és Mikos Annamária, a Diakóniai Központ igazgatótanácsának tagja várt bennünket. A közös ebéd után a küldöttség látogatást tett a hanvai Szeretetotthonban. Lőkös Márta, az intézmény igazgatója vezetett körbe minket. Az otthon lakóit éppen a délutáni foglalkozás közben találtuk, amint jó hangulatban egyházi és népi énekeket énekeltek.

A szeretetotthonban tett látogatás után Felsővály, majd Zsíp község református műemléktemplomait tekintettük meg. A küldöttség ezután Rimaszombatba érkezett. Itt Kovács Timár Ildikó, rimaszombati lelkipásztor tartott előadást a rimaszombati gyülekezet diakóniai munkájáról. A programok közül leginkább az idősek és mozgásukban akadályozottak felé végzett Mp3 missziót emelte ki, melynek keretében a vasárnapi templomi igehirdetés hangfelvétele, azokhoz is eljut, akik nem tudnak eljönni a templomba.

A rimaszombati református templom és a szállás elfoglalása után a Zsinati Irodába mentünk, ahol Géresi Róbert püspökhelyettessel találkoztunk. Ibos Henriett tartott előadást a Diakónia Központ éves tevékenységéről. A felek közben megvitatták az egyezéseket és a különbözőségeket a szolgálatban. Az estét kötetlen beszélgetés zárta egy pohár bor és izletes sajtok kíséretében.

Véleményem szerint a szakmai találkozó tanulságos és építő volt mindannyiunk számára, mely új impulzusokkal szolgált a további diakóniai munkához.

Haris Szilárd

Boldog lehetőség

Hamvas Béla A láthatatlan történet című esszékötetében csodálatosan ír a barátságról: „Minden barátság azzal a homályos érzéssel kezdődik, hogy valahol már találkoztunk. Mintha régen testvérek lettünk volna.”

Részemről nem véletlen ennek az idézett szakasznak a választása hiszen gyönyörű környezetben, baráti – testvéri hangulatban, hallhattunk tapasztalatról, nehézségről, örömről, mindennapi kudarcról és sikerről, magáról a

diakóniai szolgálat teljességéről. 2016. április 15-én, a kassai Magyar Református Gyülekezet adott otthont a Diakóniai Központ által szervezett háromnapos szakmai találkozó befejező alkalmának.

Ezen alkalmon a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központjának küldöttsége vett részt: Ibos Henriet a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakónia Központjának igazgatónöje, Orémus Zoltán az abaúj – tornai egyházmegye esperese, Juraj Brecko az ondava – hernádi egyházmegye esperese, Erika Dékányová – nagymihályi egyházmegye esperesnője, Széles Jaroslav a kassai szlovák gyülekezet lelkipásztora, Marika Gécziová a RE – MI – DIA közhasznú szervezet menedzsere, Jaroslav Géczí a Diakónia Központ igazgatótanácsának tagja, valamint Marianna Sláviková a beszteri gyülekezet lelkipásztora, ill. Pándy Kovács Tímea az abaújszina gyülekezet beszolgáló lelkipásztora. A Cseh Testvéregház Diakóniájának képviselőiben jelen voltak: Petr Haška igazgató, Dan Žárský a vsetíni Diakóniai Központ igazgatója, valamint Štěpán Brodský menedzser.

A jelenlévőket elsőként Petr Haška a Cseh Testvéregház Diakóniájának igazgatója köszöntötte. Petr Haška ismertette a Cseh Testvéregház Diakóniájának múltját és jelenét. Elmondta, hogy „a Cseh Testvéregház Diakóniája egységesen nyújt segítséget minden rászorulónak, tiszteletben tartja az egyéni akaratot, ill. támogatja a családi közösségeket. A Cseh Testvéregház Diakóniájának kb. 1500 alkalmazottja, 110 intézménye és kb. 1000 önkéntese van.”

Ezt követően Marika Gécziová ismertette a RE – MI – DIA közhasznú diakóniai szervezet sokrétű tevékenységét: gyermektáborok, vezetői képzések, különböző korosztálynak megfelelő konferenciák szervezésével foglalkoznak, valamint aktívan bekapcsolódnak

a különböző gyűjtésekbe is. Saját újságai is rendelkeznek, mondta, „szükséget éreztük, hogy a bekerüljünk a köztudatba, ezért is hoztuk létre a RE – MI – DIA újságot, amely kéthavonta jelenik meg.”

A beszámolókat aktív eszmecsere követte. Hiszek abban, hogy egy-egy csevegés évekre – vagy akár egy életre – feltölthet, új irányt adhat, szemléletet változtathat meg. Bennem az elhangzott beszámolókat követően azok a gondolatok rezonáltak leginkább, hogy az ember az Isten nélkül kiszolgáltatott. Nélküle semmi jót nem tudunk cselekedni. Minden bölcsességünk, tudásunk, ismeretünk akkor ér valamit, ha azt a mindenható Isten megáldja és egyedül ennek a csodálatos ígéretnek a fényében válik elhordozhatóvá az emberi megpróbáltatás.

Az eszmecsere után Széles Jaroslav lelkipásztor vezetésével egy rövid sétát tettünk, megismerkedünk a református templom fordulatokban gazdag történelmével, megszemléltük Kassa főterét, elhaladtunk az Orbán torony előtt, majd csodálattal szemléljük az 1380 táján épült Szent Erzsébet

dómot, amely Európa legkeletebbre fekvő nyugati stílusú gótikus székes-egyháza.

A közös élmények által feltöltődve tértünk vissza a magyar református gyülekezet gyülekezeti termébe, ahol Jaroslav Géczí felolvasta János evangéliumának 15. fejezetéből a 16. és 17. igeverset, majd az igemagyarázat szavában utalt arra, hogy „a diakónusok az élet olyan szektoraiba juttatják el az evangéliumot, amely egyház számára megközelíthetetlen lenne.”

Az ehhez hasonló közös, kapcsolatépítő találkozások útjelző táblák, hiszen megmutatják, hogy kik és mik vagyunk, s hogy mivé kellene válnunk, vagy, hogy miként kellene élnünk és szolgálnunk. Legyőzni a tehetetlenséget a lehúzó erővel szemben és érvényesíteni azokat az erőket, amik építeni szeretnének. Még inkább engedelmeskedni Istennek, kutatni, keresni az Ő akaratát. Nem kell, hanem lehet, nem kényszer, hanem öröm: boldog lehetőség.

Írta: Pándy Kovács Tímea

Lelkészekkel a pozsonyi egyházmegyében

Egyházunk földrajzi kiterjedése megnehezíti a lelkészek közötti kapcsolattartást. Ez érvényes a lelkészegyesület szolgálatára is, így az egyesület elnöksége örömmel tett eleget a pozsonyi egyházmegye esperesétől érkezett meghívásnak, hogy lelkészértekezlet keretében találkozhatunk a lelkészi közösséggel. Az egyesület elnöke és Kraus Viktor esperes, elnökségi tag, 2016. március 7-én Bősön vett részt a lelkészi közösség értekezletén. Bős külön üzenetet jelent egyházunkban. Egy olyan gyülekezet, amely az elmúlt húsz évben formálódott, s bizonyosságot tett arról, hogy a Mindenható kevesek hite által is egyértelművé teszi teremtő hatalmát. Ha nyitott szívvel és alázatos lélekkel engedelmeskedünk neki, akkor Ő élővé, népévé formál minket. Elég egy hitben járó

család, akik mások számára készek az evangélium hirdetőjévé válni, s megmutatkozik az Úr közösségformáló szeretete. Ebben volt részünk, amikor a feltámadás ünnepére készülő

lelkési közösség úrvacsorai közösségében erősödött a testvéri közösség. Somogyi Alfréd esperes úr az időszerű tájékoztatásokat követően adott lehetőséget a Lelkészegyesület

szolgáltatának részletes ismertetésére, amelynek keretében beszámolhattunk a segélypénztár nyújtotta lehetőségekről, és az egyesület nemzetközi kapcsolatainak fejlődéséről. A beszámolóban elhangzottak azok a problémák is, amelyeket nem sikerült az elmúlt évtizedekben megnyugtató módon rendezni, s ezek a problémák bizony sokszor gyengítik a lelkészek összetartását. A beszélgetés folyamán őszinte érdeklődést tapasztalhattunk az egyesület munkája iránt, s az

egyházmege lelkészei Édes Árpádot bízták meg, hogy képviselje a közösséget elnökségünkben.

Mielőtt a komáromi egyházmege lelkészeivel találkoztunk volna, szállásunk Tanyban, a gyülekezeti házban volt, ahol késő estig folytattuk egyházunk utóbbi húsz évét elemző beszélgetést. A következő napon rövid betekintést kaptunk a fogyatékos fiatalokat foglalkoztató napi munkába, majd Komárom felé vezetett utunk, ahol röviden buzdíthattuk a szolgatársakat, s Istennek adhattunk hálát a testvéri találkozásokért.

Csoma L.

Látogatás Nagydobronyban

A Deregyőn tartott evangelizációs hét alkalmának perselypénzét a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Árvaház javára ajánlottuk fel. Ebben az árvaházban, amelyben lassan 25 éve gondoskodnak elhagyott gyerekekről, az árvák valódi szeretetre és gondoskodásra találnak. Saját gazdaságukban

igyekeznek megtermelni élelmiszereiket, s ebben kiveszik részüket a gyerekek is, akik a házi munka minden részletében jártasságot szereznek. Jó hallani Katkó László igazga-

tót, akit mindenki „Laci bácsinak” szólít, hogy ismét férjhez adta egy „leányát”, vagy egyetemi végzettséget szerzett egy elhagyott, akiről szülei vagy az alkohol, kábítószer, vagy

bármilyen más okból lemondtak. Külön épület készült a már 18. évüket betöltött lányok számára, hogy az árvaház oltalmában élhessenek mindaddig, amíg családot nem alapítanak.

Ez a református intézmény fontos kulturális és anyanyelvi küldetést is teljesít, s mindemellett több mint 40 személy számára teremt munkalehetőséget. Az evangelizációs héten

620 Euró gyűlt össze, amelyet magánadományokkal 750 Euróra egészítettünk ki. Március 18-án, Dr. Bodák László és hitvese kíséretében ezt az összeget adtuk át az árvaház vezetőségének. Ezúton tolmácsoljuk a testvérek köszönetét a

számukra nyújtott segítségért.

Képeink az árvaház területén készültek.

Csoma L.

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A homokra épített Mekka

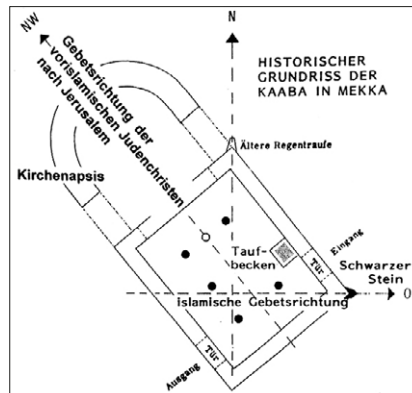
Mekka, az iszlám szent helye a szaúd-arábiai síkság homokjára épült. Ez elmondható a mohamedánok egyik alapvető állításáról, mely szerint az iszlám a világ kezdetétől létezik. Mohammed Kr.u. 622-ben alapította az iszlám vallást. Az első zsidó templomot Salamon király Kr.e. 961-ben építette, amint azt a régészeti kutatások is igazolják. Ez a zsidók tulajdonjogát támasztja alá a templomhegyet illetően.

Ebből a hazugságáradatból Allah imádói képtelenek kiszabadulni, sőt újabb és újabb valótlanságokat találnak ki, hogy Jeruzsálemre vonatkozó igényüket alátámasszák. Ezen igyekezetükben képesek régészeti leletek megsemmisítésére is. Az elmondottakkal nem célok a mohamedánok elítélése, hanem az iszlám hazugságrendszerének a leleplezése, amelyre nem riad vissza semmilyen terrortól, vagy háborútól.

Terrorral és hazugsággal kezdődött mindkét világháború, most pedig a mindenhol befolyásukat erősítő mohamedán tömegek terjesztik a valótlan-áradatot. Pál apostol a Thesszalonikaikhoz írt 2. levelében így ír: „Mert az Úr napját megelőzi a hittől való elszakadás, amikor megjelenik a törvénytörő, a kárhozat fia. Ez majd ellene támad, és fölébe emeli magát mindennek, amit istennek vagy szentnek mondanak, úgyhogy beül az Isten templomába is, azt állítva magáról, hogy ő Isten.” (Szerk.) Ez a templom Jézus népének lelki temploma. Emellett nem feledhetjük el, hogy Jeruzsálem a harmadik templomát, ahol az Antikrisztus politikai hatalommal kíván uralkodni. Ez a harmadik templom áll most az események középpontjában. Ez ellen küzdenek a mohamedánok diplomáciai erőfeszítésekkel és a „szent háború”, (intifada=megingatni, elszakítani) eszközeivel. Igyekeznek a zsidóságot elszakítani a jeruzsálemi templomtértől.

Az ördög a részletekben rejtőzik. Így az iszlám hazugság-mozaikokból áll össze, ahogyan például hangsúlyozza, hogy a legrégebbi vallás és a mekkai Kaba-épület az iszlám ősi szentélye. A vallástörténészek és az archeológusok viszont bizonyítják, hogy a Kaba épület eredetileg zsidó-keresztény templom volt.

Nagy Frigyes király mondta: „Mindenképp boldoguljon a maga módján.” És világunkban megszámlálhatatlan bálvány létezik. Pedig csak egy Isten van, *Adonai ehad!*, olvassuk Mózes ötödik könyve 10,17-ben: „Mert Istentek, az Úr, istenek Istene és uraknak Ura.” Ez a tény megtiltja számunkra, hogy Isten nevében meggyilkoljuk a más hiten lévőket, mint azt

például az inkvizíció tette. De ezt teszik napjainkban az iszlámisták is, és az Iszlám Állam követői is, akik Allah nevében gyilkolják a nem mohamedánokat, mindenek előtt a zsidókat, terrorakciókat követve el szerte a világban. Mindezt azért, mert egy hazugságban hisznek, miszerint a jeruzsálemi templomtér, és a város az övék, pedig tudósai nagyon jól tudják, hogy ez nem így van. Az ENSZ diplomatái, attól való félelmükben, hogy terrortámadások áldo-

zataivá válnak, maguk is támogatják ezt a „szent háborút”. Az Iszlám Állam legerősebb fegyvere a nem mohamedánok félelme.

Ha valaki hitelt érdemlő irodalmi forrásban utánanézik az iszlám mekkai Kaba-kő épületének eredetét (az interneten is megtalálható), gyorsan megtalálja, hogy ez az épület eredetileg egy keresztény templom volt. Legalaposabb tájékoztatást Günter Lüling tudományos munkájában találjuk, melynek címe: Keresztény kultusz az iszlám előtti Kaba szentélyben, mint az iszlám tudomány és a keresztény teológia problémája. A négyzet alapú épület, antik apszissal az iszlám előtti időknek megfelelően Jeruzsálem felé irányul. Ez az építésmód volt jellemző a bibliai idők zsidó épületeire és a zsidó-keresztény, valamint az arab keresztény imaházakra és templomokra is. Mohammed változtatta meg ezt, amikor elrendelte a Mekka felé tájolást. Azt azonban a mohamedánok elhallgatják, hogy az épületben keresztelődés található. Ez világos bizonyítéka annak, hogy az épület zsidó, majd keresztény szentély volt a 7. századig, majd az álcázás mestereiként számon tartott mohamedánok faliszőnyeggel takarták el. Ahol az igazságot nem lehet hazugsággal eltakarni, ott megpróbálják a bizonyítékokat megsemmisíteni, ha kell egy egész népet, a „szent háború” eszközeivel. Mindezt azért, hogy a világgal elhitessék, hogy a jeruzsálemi templomhegy csakis az ő tulajdonuk. Ezért az Antikrisztus Istennek adja ki magát, az Allah szó Istent jelent. Ugyanakkor Jeruzsálemben tombolt az ISIS – terror a templomhegy birtoklása ürügyén, melyet előbb az Antikrisztus birtokol, majd visszajön a Messiás és legyőzi azt.

Ludwig Schneider, *Israel Heute*
Ford. Csoma László

Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesülete Országos közgyűlés

2016. április 23-án Kassán, délelőtt 9:30 kezdettel, tartotta meg a SzRKNE országos közgyűlését. Igé hirdetéssel Orémus Zoltán esperes szolgált a Lk 10:38-42 alapján, amelyben nagy hangsúlyt fektetett a Jézus követésének következményei magyarázatára. A kassai Laudate Dominum kórus Istent dicsőítő énekekkel szolgált, majd pedig a SzRKNE

országos elnöke, Györky Szilvia köszöntötte a jelenlevőket, köztük a társelnököt, Csoma Valériát, a megjelent lelkipásztorokat, nőgyesületi tagokat, s megköszönte a fogadó gyülekezet vendégszeretetét.

A közgyűlés a gyülekezeti teremben folytatódott, ahol az elnök felolvasta éves beszámolóját, ill. Kótká Magdolna megtartotta pénz-

tári jelentését. Az elnök beszélt a jövőbeni tervekről, melyek közül időpontban a legközelebb a június 5-én Perbenyikben tartandó egyházmegyei találkozó lesz. A jelentések elfogadása után a jelenlevők meghallgatták Kása Melinda előadását a babonákról, amelyben részletezte a hiedelmek Ige- és Istenellenességét. Ezután Csoma László lelkesegyesületi elnök szólt arról, hogyan férközik be a babonaság sokszor a keresztyén egyházakba is.

A találkozó szeretetvendégséggel ért véget, amely a kassai református gyülekezet vendégszeretetét dicséri. Isten iránti hálával köszönjük a megtartott találkozót, amely mindnyájunk számára biztató, hitben megerősítő alkalom volt, s bizakodunk a jövőt illetően, hogy a meggyengült helyi szervezeteket is sikerült tevékeny szolgálatra ösztönözzük.

Györky Szilvia

A Kárpát-medence Reformátussága

„Kálvin Kemény magyarja”

155 éve született gróf Tisza István. Az évforduló lehetőséget teremt arra, hogy betekintést kapjunk a Tisza család történetébe, egyben megismerjük a mártír miniszterelnök közéleti és egyházi munkásságát.

Az 1861. április 22-én született gróf Tisza István életművének mind a politikusi, mind az egyházvezetői oldalára napjainkban egyre nagyobb megbecsüléssel tekintenek szerzte a Kárpát-medencében.

A Tisza család

Családja a neves, több évszázados történelmi múlttal rendelkező famíliák közé tartozik. A nemességet Rudolf király adományozta Tisza Tamásnak 1578-ban. A család geszti birtokközpontját a török kiűzése utáni években Tisza László kapta. Itt épült fel a barokk művészet figyelemre méltó alkotása, a geszti Tisza-kastély.

Tisza István nagyapja, Tisza Lajos (1798-1856) Bihar megye alispánja, majd az 1840-es években Bihar megye főispáni helytartója volt, s – mint ilyen – kemény kézzel fellépett a liberális ellenzékkel szemben. Lajos fia, Tisza Kálmán 1830. december 16-án született. Az ifjú Kálmán az 1848-as forradalomban miniszteriumi fogalmazóként tevékenykedett. Harmincéves korában, 1860-ban megházasodott, feleségül vette Degenfeld-Schonburg Ilonát. Ellenezte a kiegyezést, 1867 és 1875 között a legfontosabb ellenzéki vezető volt, majd 1875 és 1890 között Magyarország miniszterelnöke volt, mint a Szabadelvű Párt vezetője.

Kálmán testvére, Lajos (1832-1898) a Fővárosi Közmunkák Tanácsának első alelnöke, majd 1871 és 1873 között közlekedésügyi miniszterként vett részt a közéletben. Ő irányította az 1879-es nagy tiszaí árvíz után Szeged városának újjáépítését. Érdemei elismerésül Ferenc József császártól 1883-ban grófi címet kapott. Hosszú időn keresztül Szeged országgyűlési képviselője volt. Mind Kálmán, mind Lajos nemcsak a politikában, hanem a református közéletben is vezető szerepet vállaltak. Tisza Kálmán a Dunántúli Református Egyház-

kerületnél, gróf Tisza Lajos a Dunamelléki Református Egyházkerületnél hosszú időn keresztül főgondnoki tisztséget töltött be.

Tisza Kálmán politikai felfogását jól jellemzi az a gondolat, amelyet még 1861-ben, a képviselőház első alelnökeként mondott: „Bátornak kell lennünk nemcsak személyesen, de a politikában is, és mégis óvakodnunk kell a vakmerőségtől.” Tisza Kálmán 1902. március 23-án, Budapesten hunyt el. Holttestét fővárosi lakásában ravatalozták fel, majd a Tisza család geszti mauzóleumában (képünkön) helyezték el.

Tisza István életútja

Tisza István 1861. április 22-én született Pesten. Gimnáziumi tanulmányait előbb magántanulónként, majd az utolsó két évben a Debreceni Református Kollégiumban végezte, ahol 14 éves korában tett érettségi vizsgát.

Budapesten, Heidelbergben és Berlinben jogi tanulmányokat folytatott, jog- és államtudományi doktorátust szerzett. A németországi egyetemi évek alatt megszilárduló világnézete Heidelberg szellemisége is rányomta bélyegét, s ez a hatás Tisza egész életében maradandónak bizonyult. „A kálvinizmus – írta –, s főleg a magyar kálvinizmus helyzete, sorsa nagyon érdekelt engem is, miután ahhoz (ha nem is a helvetica confessio minden dogmájához) gondolkodás után meggyőződésből ragaszkodom, missziójában, jövőjében hiszek...”

Huszonegy éves korában, 1885-ban házasságot kötött: nagybátyja, Tisza László lányát, Ilonát vette feleségül, akibe már évek óta szerelmes volt. Kiváló sportemberként Tisza István figyelemre méltó eredményeket ért el

lovaglásban és vívásban. Kastélyuk mellett Geszten az 1884-ben teniszpályát hozott létre.

Az országos politikába 1886-ban, mint az erdélyi Vízakna település országgyűlési képviselője kapcsolódott be. Első parlamenti beszédét 1888-ban tartotta meg, amelyet aztán harminc éven át hatszáz politikai szónoklata követett. 1897-ben, nagybátyja, a gyermektelen gróf Tisza Lajos halála után megörökölte annak grófi címét. A magyar közélet egyik legnagyobb, felelősséggel járó feladatát, a miniszterelnökséget két alkalommal látta el, előbb 1903 és 1905, majd 1913 és 1917 között.

Az első világháború második évében, 1915-ben gróf Tisza István a következőképpen mondta el gondolatait a rá háruló feladat terhéről: „Nekem egy percre sem szabad arról megfeledkezni, hogy magyar nemzetnek ebben a nagy korszakában nekem jutott a feladat, hogy a nemzet ügyét felelős állásban képviseljem. Egy percig sem szabad arról elfeledkezni, amit ez a helyzet rám ír.”

A közéleti ember, a református egyházi vezető

Tisza István a XX. század eleji magyar politika egyik legmeghatározóbb alakja volt. Miniszterelnöki szerepvállalásán kívül 1912. és 1913. között a képviselőház elnöki tisztségét is betöltötte. Alapítója volt 1910-ben a Nemzeti Munkapártnak, amely őt politikájában élete végéig támogatta.

Politikusi pályája mellett fokozatosan egyre nagyobb felelősséggel járó egyházi tisztségeket vállalt. 1883. március 29-én a Nagyszalontai Református Egyházmegye alegyházi vezetőjévé választották, majd 1885-től ugyanennek az egyházmegyének a tanácsbírója lett. A Nagyszalontai Református Egyházmegyének édesapja, Tisza Kálmán elhunytá után, 1902-től gondnoka lett. A Dunántúli Református Egyházkerület 1907-ben főgondnökká választotta. Mind a gond-

noki, mind a főgondnoki tisztségét élete végéig betöltötte.

Tisza István 1917-ben a reformáció 400 éves jubileumi ünnepségén elmondott beszédében személyes hitéről is bizonyosságot tett: „Az én meggyőződésem, tisztelt díszközgyűlés, hogy mindazzal a sok kísértéssel szemben, amit kulturális téren is jelent a modern élet a keresztyén emberre nézve, csak az az egyéni hit állja ki a tűzpróbát, amit nem gépiesen sajátítunk el, hanem az igazság becsületes keresése által magunk szereztük meg.”

Tisza István meggyilkolása

Politikai pályafutása alatt több alkalommal próbálták Tisza István életére törni, 1912-ben például Kovács Gyula országgyűlési képviselő támadt rá fegyverrel. Az első világháborúba az ország hadba lépését ellenző Tisza Istvánt az 1918-as ősziorszás forradalom során hatalomra jutott Károlyi Mihály közvetlen hívei a világháború okozta sok szenvedés legfőbb felelősének tartották. 1918. október 31-én merénylet áldozata lett.

Az ősziorszás forradalom és a tanácsköztársaság zavaros napjai után 1920-ban hadbírósi tárgyalás próbálta felderíteni a gyilkosság körülményeit. A vádlottak a tárgyaláson beismerték, hogy 1918. október 31-én délután 5 óra tájban két személygépkocsival az Astoria szálló Magyar utcai kijáratától indulva elmentek a Hermina úton található Róheim villához, ahol a volt miniszterelnök bérelt lakást. Az épületbe bejutva rövid szóváltás után többször rálöttek a grófra, aki merényletben az életét veszítette.

Tisza István meggyilkolásának tragikus hírére, a XX. század neves erdélyi protestáns költője Reményik Sándor (1890-1941) verset írt „Magányos cipruság” címmel, a költeményben nemcsak elsiratja a mártír miniszterelnököt, hanem személyét méltatva Őt „Kálvin kemény magyarjának” nevezi:

„Nem szánlak, jó Vitéz, mert jó Neked,
Neked már jó.

Sok rémség elől elfedte szemed
Az orgyilkos golyó.

Rövid a kín, hosszú a síri álom,
De ezt a népet szánom és útálom.

Hogy letört életednek drága gátja,
Rajt' dül át a tömeg,
Ezer közül nagyságod egy ha látja,
S az sem érdemli meg;

A nemzedékek sodra tovatart,
S nem ád az Isten több ilyen magyart.

Míg éltél, értünk drága két karod
Munkált erőd felett,

S a halál, mikor szíven ragadott,
Szóltál: „Ez így kellett”.

Néztél merőn, Kálvin kemény magyarja,
A puskacsőbe: ahogy Isten akarja.

Egy szörnyű korszak minden bűneit
Hordta fennkölt fejed,
Szeretted édes magyar véreid,
S tested megtöretett,

Új tagja mártírok nagy seregének,
Nérodnál haj! hóhérbabbak a népek!

A becsületen folt, csorba ne essék,
Nem volt más jelszavad,

Hitted, hogy nem ábránd, mi kötelesség.

Arany-Szent-György-lovag,

Köveden rövid lesz a felirat:

Egy igaz férfi, sok hitvány miatt!”

Tisza István emlékezete az két világháború között

Az 1920-as és 1930-as években Tisza István emlékezetkultúrája nagyon sokrétű volt. 1921-ben ő lett a névadója a debreceni egyetemnek, ezenkívül az országban számos közteret neveztek el róla. A mártír miniszterelnököt ebben az időben a legjelentősebb magyar protestáns emberek között emlegették. Elkezdték beszédeinek kiadását, több emlékkönyvet is megjelentettek a tiszteletére.

Ravasz László a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke 1927. október 31-én, a budapesti Vigadóban tartott ünnepi beszédében Tisza Istvánt a jelentős protestáns személyiségek között említette:

„A reformáció reánk nézve nagyszerű emlékezet – (...) Nemcsak azt jelenti ez az emlék, hogy a magyar életakarát, a protestantizmus hősies szent dacában virult ki és a magyar szellemi életnek sok olyan értéke, amelynek bírása nélkül nem volna érdemes magyarnak lenni, ebből a lélekből származott. Érdemes volna-e magyarnak lenni a Bethlenek és a Rákócziak nélkül? Az volna-e az ország, ami ma, ha kurucnóták nem sírnának pásztortüzek mellett és váromladékokon; az volna-e a mi magyar népünk lelke, nemzeti szellemünk fénye, teremő ereje, ha nincs Petőfink, Aranyunk, Jókaink, Mikszáthunk. Nem önmagunk megcsönkítése lenne az, ha megtagadnók Kossuthot vagy Tisza Istvánt, épen ezeknek a napoknak sugárzó planétája, vagy pedig el tudjuk-e mindezeket képzelni a protestantizmus ihletése nélkül.”

Tisza István első egész alakos szobrát Debrecenben, az egyetem mellett 1926-ban helyezték el, ezt Kisfaludi Stróbl Zsigmond (1884-1975) mintázta és a Zuglóban dolgozó olasz Raffaella Vignali (1877-1940) öntötte bronzba.

Gróf Tisza István pesti Kossuth téri emlékművét a magyar parlament északi oldalához közel állították fel 1934-ben. A szoborkompozíció építészeti terveit Foerk Ernő (1868-1934) készítette el. A szobrászati munkára Zala György (1858-1937) és Orbán Antal (1897- 1940) szobrászművészek kaptak megbízást. Az emlékmű bronz részeinek öntését Szili István (1882 -1936) végezte kőbányai öntödéjében. A szoborcsoport főalakját 1945 tavaszán ledöntötték, majd 1948-ban megsemmisítették. A mellékalkok egymástól távolra helyezve élték túl az elmúlt évek viharos évtizedeit.

Tisza István emlékezete a rendszerválás után

A kommunista diktatúra éveiben negatív személynek tekintették Tisza Istvánt. Egy 1963-ban kiadott anekdotagyűjteményben ennyit írtak a grófról: „Emléke átkos és gyűlöletes”. Az 1948 és 1990 közötti református egyházi vezetés, elfelejtve a Tisza család évszázadok óta hűen gyakorolt református-ságát, úgy mutatta be Tisza István életművét, mint ami az ország és az egyház kárára lett volna. A rendszerváltozás után életművét fokozatosan egyre pozitívabban ítélte meg a közvélemény és a magyar történészek többsége. Debrecenben 2000-ben visszahelyezték az 1940-es évek második felétől raktárban őrzött szobrát.

Születésének 150. évfordulóján a Tisza István Baráti Társaság több konferenciát, korszorúzást szervezett. Az ünnepségsorozat zárásaként 2012. április 22-én Zuglóban, az önkormányzat támogatásával felállították Tisza István egész alakos bronzszobrát, az előző évben róla elnevezett téren, az eseményen áldást mondott Kovács Mihály nyugalmazott esperes.

Tisza István parlament melletti – a második világháború után megszüntetett – emlékművének, az eredetivel teljesen megegyező állapotát biztosító helyreállítására 2014-ben nyílt lehetőség. A főalakot Elek Imre szobrászművész alkotta újra. A szoborkompozíciót 2014. június 9-én, pünkösdhétfőn leplezték le. Ünnepi beszédet mondott Orbán Viktor miniszterelnök, imádsággal és áldással szolgált Bogárdi Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke.

2016-ban Tisza István születésének 155. évfordulóján Geszten, Zuglóban és Nagykovácsiban szerveztek megemlékezéseket, amelyeken a magyar református közélet neves személyiségei méltatták gróf Tisza István gazdag életművét.

Leomlanak Jerikó kőfalai

(Józsué 6)

Kedves Olvasóink! Amikor a választott nép elkezdte birtokba venni azt az országot, melyet az Isten adott neki örökségül, azonnal komoly gondokba ütköztek. Előttük állt ugyanis egy komolyan megerősített város, mely falakkal volt körülvéve, melyet bástyák védtek. Az ott élő emberek teljes biztonságban érezték magukat, hiszen lerombolni olyan falakat nem volt egyáltalán könnyű feladat. Egy komolyan felkészített hadseregnek is komoly gondot okozott volna a falak áttörése. Izráel seregei nem rendelkeztek faltörő eszközökkel, az akkori viszonyok között sem jelentettek komoly haderőt. A városban élő emberek azonban mégis rettegtek a választott néptől. Hogy miért, ez teljesen nyilvánvaló! Tudták, hogy ez a nép nem egyedül vívja meg harcait, hanem az Isten van velük! Az Isten harcol értük. Ezt sokszor bebizonyította már az Úr.

Amikor megérkeztek Jerikó közelébe, Józsué, aki Mózes után vette át a nép irányítását, kémeket küldött a városba. Ezek az emberek érezték a városlakók szívében lévő félelmet. A jerikóiaknak már minden idegen ember gyanús volt, és így felfigyeltek a kémekre is, és üldözöbe vették őket. Egy aszszony segített nekik elbújni, és megmenekülni, akit Ráhábnak hívtak. A kémek elárulták neki, hogy az Isten Izráel kezébe adja a várost, de amiért Ráháb így cselekedett, őt, és azokat, akik az ő házában lesznek, megkíméli az Isten.

Amikor a kémek visszatértek Izráel táborába, hírül adták Józsuénak, amit a városban tapasztaltak. Az egész nép elvonult Jerikó vá-

rosa elé, és várták az Isten parancsát. Az Úr azt parancsolta Józsuénak, hogy a papok minden nap egyszer vigyék körbe a városon a szövetség ládáját, melyben többek között a tízparancsolat kőtáblái is benne voltak. Csak a hetedik napon kerüljék meg a várost hétszer, és amikor a hetedik kört is befejezik, akkor mindenki fújja meg a kürtjeit, vagy kezdjen hangosan kiáltani. A nép pontosan úgy tett, ahogy az Isten parancsolta. Amikor a hetedik nap hetedik körét megtették, és elkezdtek kürtölni és kiáltani, a város falai megremegtek, és nagy robajjal ledőltek. Izráel seregei bevonultak a városba, és Isten parancsa szerint megölték minden élő, embert és állatot egyaránt.

Hogy miről szól ez a történet? Arról, hogy az Isten harcol az Ő népéért. Nincs olyan helyzet, melyben ne tudna népének győzelmet adni. Még akkor is győzelemre vezeti népét, amikor minden emberi érv ellenük szól. És ezt mi is megtapasztaljuk napról napra. Egy ember élete során nagyon sok akadállyal kerül

szembe. Egyiktől se kell félni, vagy megijedni, mert az Isten harcol értünk. Megoldja a nehéz helyzeteket, erőt ad a harchoz, és megmutatja, hogy ha bízunk benne, akkor nincs előttünk legyőzhetetlen akadály. Ha az ember ragaszkodik az Istenhez, ha ragaszkodik parancsolatai betartásához, megtapasztalja, milyen csodás az élet. Keressétek hát először az Isten országát, és az ő királyságát, és mindazt, ami ezen felül van, megadja nekünk az Isten.

Imádság: Kegyelmes Isten! Add, hogy lássuk és érezzük, imádságunk feljut Hozzád, és Te kegyelmesen meghallgatsz bennünket. Ámen.

Aranymondás: „Keressétek először Isten országát és az ő igazságát, és mindezek ráadásaként megadatnak majd nektek.” Máté 6:33

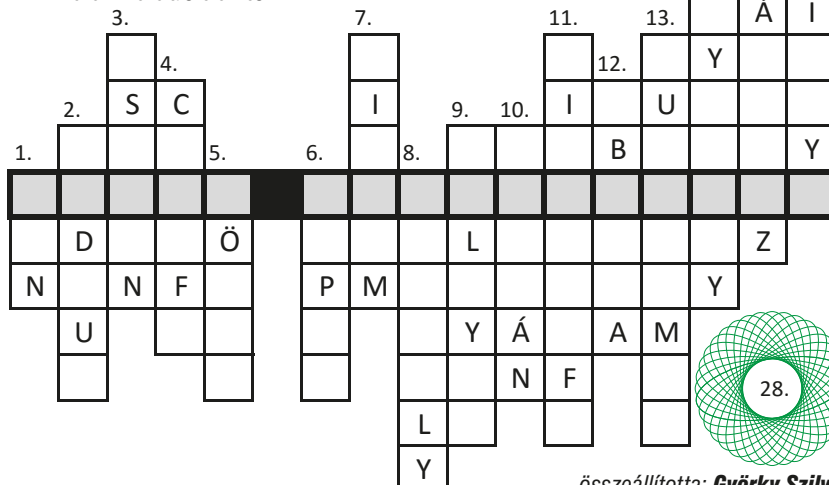
Kraus Viktor

IFI Rejtvény

Fejtsük meg együtt!
Ez alkalommal, a Bibliában említésre került növényekből áll össze a megfejtés.

- Ezt a növényt is elveri a jégeső a 10 csapás során (2Mózes 9:31)
- Ehhez a fához hasonlítja Ezékiel Assúrt (Ezékiel 31:3.5)
- Jób panaszában említi ezt a szürös növényt (Jób 30:7)
- Hóseás próféciájában kerül említésre (Hóseás 4:13)
- A kenyérsütéshez használt egyik gabonafajta (Ezékiel 4:9)
- Fűszernövény, a farizeusok Jézus szavai szerint ezt is megdézsmálják (Máté 23:23)
- Az Énekek Éneke a szerelmes ajkát hasonlíttja e virághoz (Énekek 5:13)
- Ezt a gabonafajtát nem veri el a jégeső a 10 csapás során (2Mózes 9:32)
- E fa alatt temették el Debórá, Rebeka dajkáját (1Mózes 35:8)
- E fának nem voltak olyan szép gallyai, mint Assúrnak (Ezékiel 31:8)
- Ilyen fák között állt az Úr anyyala (Zakariás 1:11)
- Drága fafajta, fizetségül is használták (Ezékiel 27:15)
- Jézus ehhez hasonlítja a mennyek országát (Máté 13:31-32)
- Ebből készített kosárba helyezte Mózes az édesanyja (2Mózes 2:3)
- Virágba borul a föld örömben, s ez a virág is kihajt (Ézsaiás 35:1)
- A zúgolódó nép szemére veti Mózesnek, hogy ezt is olcsón ették Egyiptomban. (4Mózes 11:5)

A rejtvény megfejtését a Szerkesztőség címére lehet beküldeni, 2016. június 20-ig: postai úton - Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Draňov 076 74 vagy e-mail-ben (fotó mellékként, a neveteket írájatók a rejtvény mellé) a refujasg.csoma@gmail.com e-mail címre.

összeállította: Györky Szilvia

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás
– igazgató Csoma László

Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztényen
Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Fülöp Sándor,
felelős szerkesztő: Györky Szilvia
szerkesztők - Csoma Annamária, Kraus Viktor
kárpatmedencei tudósítók:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Draňov-Deregnő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk